

KAPİTALİST ÜLKELERDE İSSİZLİK ARTIYOR

AET (Ortak Pazar) yayınlarından Euro forum dergisine göre AET'ye üye 9 ülkede toplam 5.967.000 işsiz bulunuyor. 1978 yılı ortalama sayılarının yeraldığı derginin haberine göre işsiz sayısında 893.000'i erkek 631.000'i kadın, toplam 1.554.000 işsiz ile İtalya başta geliyor. Onu 1.040.000 erkek, 435 bin kadın, toplam 1.475.000 işsiz ile İngiltere izlemektedir.

Sayılar yeterince ürktüküçken, resmi kayıtlarla geçmeyen daha yüzbinlerce işsiz varlığı da hesaba katılırsa kapitalist ülkelerde işsizlik sorununun ne denli vahim boyutlara vardığı açıkça anlaşılabilir.

Kapitalist ülkelerde işsizliğin bu boyutlara varmasında ekonomik durgunluğun büyük rolü olduğu IMF raporlarında da doğrulanıyor.

IMF raporlarında, sanayileşmiş kapitalist ülkelerin, ekonomik sorunlarını çözebilecekleri konusunda fazla ümitli olunmaması gerektiği belirtilirken, bu ülkelerin ekonomik durumlarının daha da kötüleşmesinin beklendiği kaydediliyor.

IMF, ekonomik durgunluğun en önemli nedenini Amerikan ekonomisindeki gerilemeye bağlıyor. Amerikan ekonomisindeki durgunluk da petrol fiyatlarındaki son artışlarla ilişkili.

Ayrıca raporda, Amerika'nın enflasyonu önleyici tedbirler alırken dikkatli davranması, sanayileşmiş kapitalist ülkelerin de tek tek önlemler yerine ekonomik işbirliği artıran ortak önlemlere yönelmelerinin gerektiği vurgulanıyor.

IMF böylece gelişmiş kapitalist

Benzinin Yüzde 20'si İstanbul'da Tüketiliyor

İstanbul, (a.a.) — İstanbul Ticaret Odası'nın yaptığı bir araştırmaya göre, ham petrolden tasarruf etmek ve kitle taşımacılığını yaygınlaştırmak için deniz taşımacılığından yararlanılması gerekiyor.

İstanbul Ticaret Odası'nın yaptığı araştırma Türkiye'de yolcu taşımacılığında deniz yolunun payının yüzde 1'in altında olduğu karayolu taşımacılığının ise tüm yolcu taşımacılığının yüzde 95,7'sini kapsadığı, demiryolunun sayının yüzde 2,7'de kaldığı kaydedildi.

Aynı araştırmada Türkiye'de bir yılda tüketilen 445 bin ton benzinin yüzde 90'ının, 370 bin ton motorinin yüzde 40'ının ulaşımda kullanıldığı ve Türkiye'de tüketilen benzinin yüzde 20'sinin, motorinin ise yüzde 8'inin İstanbul'daki taşıt araçlarında kullanıldığı yer alıyor.

Araştırmada, sanayileşmiş ülkelerde deniz taşımacılığının önem verildiği de belirtilerek, Türkiye'de bunun tam aksine bir uygulamanın bulunduğu vurgulandı.

Afşin-Elbistan Linyit Rezervi Elektrik Üretimi İçin En Önemli Kaynak

İstanbul, (a.a.) — 10. dünya madencilik kongresinde «büyük kalırlı katı yakıt kaynakları» konusu ele alındı. Kongrede Türkiye adına bir bildiri veren Ömer Ünver ve Adnan Kalafatçıoğlu, Afşin-Elbistan havzasındaki 3,4 milyar tonluk linyit rezervinin Türkiye'de elektrik üretimi için önemli kaynak olduğunu belirttiler.

Ünver ve Kalafatçıoğlu, Afşin-Elbistan projelerinin ilk bölümü olan Kışlaköy projesinin teknik özelliklerini anlattılar, buradaki düşük kaliteli yakıt niteliğindeki linyitlerden, «bir çeşit yakıt üretmek üzere bir briket fabrikası kurulmasını programladığını» söylediler.

Daha sonra Türkiye adına sunulan bir başka bildiri, petrol doğal gaz, uranyum ve kömür gibi doğal kaynakların giderek tükenmesi üzerine, «bitümlü süstenmiş» önem kazandı kaydedildi. Türkiye Beypazarı'ndaki bitümlü sist yatıklarında yapılan mekanik kazılarının maliyetinin yüksek olduğu bildirildi.

İSSİZLİĞİN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI			
	ERKEK	KADIN	TOPLAM
F. ALMANYA	489.000	504.000	993.000
BELÇİKA-LÜKSEMBURG	132.000	201.000	333.000
HOLLANDA	135.000	69.000	204.000
DANİMARKA	93.000	77.000	170.000
IRLANDA	80.000	21.000	101.000
FRANSA	551.000	616.000	1.131.000

list ülkelerin içinde bulundukları bu bunalımdan kurtulmada, durgunluğun getireceği ekonomik yükün bütün kapitalist ülkelerde ortaklaşa taşınmasını önermiş oluyor.

Ancak emperyalist ülkelerin bu konuda tam bir çıkar birliği

içinde olabilmeleri güçtür. Bu durumda işsizliğin daha da artması, bunalımın derinleşmesi kaçınılmazdır. Emperyalizm, işsizliğe ve bunalıma hiçbir zaman kesin bir çözüm getiremeyecektir. Çünkü işsizlik ve bunalım kapitalizmin tabiatında vardır.

İşletmeler Bakanı, Kamu Yatırımlarının Yanlışlarını Eleştirdi

● BULUTOĞLU, KAMU KESİMİ YATIRIMLARININ SİYASİ AMAÇLARA ALET EDİLDİĞİNİ SÖYLÜYOR

Ankara, (anka) — İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu, Devlet Yatırım Bankası tarafından düzenlenen onikinci «proje geliştirme ve değerlendirme» seminerinin açılışına gönderdiği mesajda, kamu kesimi yatırımlarının etkin bir biçimde projelendirilmediğini, öncelikli olanların ileriye gören bir yaklaşımla ele alınmadığını ve yatırımların hızla gerçekleştirilmediğini söyledi.

Bulutoğlu, özel yatırımların üçte birinden fazlasının üretim kapasitesini etkilemeyen konut yatırımları olduğuna da dikkati çekti. Kalkınma hızını birinci derecede etkileyen doğrudan ve dolaylı üretken yatırımların üçte ikisini kamu kesimi gerçekleştiriyor. Ama bu yatırımların etkin bir biçimde projelendirilmediğine ve hızla gerçekleştirilmediğine değinen Bulutoğlu, bu konuda sunuları şöyle belirtti:

«Bunların birçok nedenleri arasında Hükümetlerin dış kredi alırken kredi veren ülkelerin ihracı politikalarına alet olmaları, seçim tercihlerinin ekonomik tercihlerin önüne geçmesi, bürokratik yavaşlık ve yasal darboğazlar, nihayet yatırım önceliklerini ortaya çıkaracak iktisatçı kadroların ve yatırımları süratle gerçekleştirecek teknik kadroların eksikliği gibi sebepler önde gelmektedir.»

Devlet Yatırım Bankası tarafından yatırımı kamu kuruluşları teknik yardım, danışmanlık ve eğitim hizmetlerini götürmek üzere oluşturulan, projelilik eğitim ve danışmanlık merkezince düzenlenen «proje geliştirme ve değerlendirme seminer»lerinin büyük ilgi ile karşılanacağı belirtildi.

Endüstriyel projelerin teknik, ekonomik ve mali açıdan geliştirilip hazırlanması ve değerlendirilmesi dikkate alınarak üç bölümde düzenlenen seminer, 23 Kasım 1979 tarihinde kadar sürecek. Seminerde ayrıca KİT'lerin yeniden düzenlenmesi konusunda bir de panel yapılacaktır.

Türkiye Orta Doğu'da Ticari Bankalara En Çok Borçlu İkinci Ülke

Türkiye'nin Orta-Doğu'daki petrol ihracı geliri olmayan ülkeler arasında ticari bankalara en fazla borcu olan ikinci ülke olduğu belirtilmiştir.

Uluslararası Ödemeler Bankası kayıtlarından yapılan bir incelemeğe göre Orta-Doğu'daki petrol geliri olmayan ülkeler arasında uluslararası ticari bankalara en fazla borcu olan ülke Cezayir'dir.

Türkiye'nin ticari bankalara olan borcu bir yılda 57 milyon dolar artarak 2 milyar 151 milyon dolardan 2

milyar 208 milyon dolara ulaşmıştır. Uluslararası Ödemeler Bankası kayıtlarına göre, Türkiye'nin uluslararası ticari bankalardaki varlıkları 1977 yılı sonunda 591 milyon dolar düzeyindeyken, bu miktar 1978 sonunda 229 milyon dolar artarak 820 milyon dolara yükselmiştir.

Buna karşılık, Türkiye'nin bu bankalara olan yükümlülükleri 1977 yılı sonunda 2 milyar 742 milyon dolardan 1978 yılında 3 milyar 28 milyon dolara ulaşarak, 286 milyon dolar artmıştır.

ABD Ekonomisinin 1980 Yılı Başlarında Düzeyeleceği Söylendi

O ZAMANA KADAR İSSİZLİK % 7 ARTACAK

ABD Maliye Bakanı William Miller, ABD Ekonomisinin 1980 yılının başlarından itibaren düzenleneceğini söylemiştir.

Gazetecilere açıklamalar yapan ABD Maliye Bakanı Miller, 1980 başlarında ABD ekonomisinin düzelmeye başlanacağını beklenmesine rağmen otomobil üretiminde men bu tarihe kadar geçecek de yüzde 15'lik bir azalma süre içerisinde ABD'deki işsizliğin yüzde 7'ye kadar yük tır.

seleceğini belirtmiştir. Dünya petrol fiyatlarında bu yılki yüzde 60'lık yükselişin ABD ekonomisinin 1979'un ikinci yarısında bozulmasına neden olduğunu ileri sürüyor Miller «bunun uzun sürmeyeceğine inanıyorum» demiştir.

Bu arada ABD Federal Rezerv dairesi ABD'nin ağustos Miller, 1980 başlarında ABD ekonomisinin düzelmeye başlanacağını beklenmesine rağmen otomobil üretiminde men bu tarihe kadar geçecek de yüzde 15'lik bir azalma süre içerisinde ABD'deki işsizliğin yüzde 7'ye kadar yük tır.

Andrew Young Başkanlığındaki İşadamları Heyeti Kenya'da

Filistin sorunu ile ilgili BM Oturumu öncesinde Andrew Young ve İsrail BM Temsilcisi Yehuda Blum. İsrail'e davet mi ediyor?

Beyrut (a.a.) — Kısa bir süre sonra BM Güvenlik Konseyi başkanlığı görevini bırakacak olan ABD Daimi Delegesi Andrew Young, ABD ile Kenya arasındaki ekonomik ilişkileri ele almak üzere beraberindeki 22 işadamlıyla Kenya'ya geldi.

Young'ın sürdürmekte olduğu Afrika turunun beşinci durağı olan Kenya'da hükümet yetkilileriyle Zimbabve, Namibya, Güney Batı Afrika ve Uganda'daki durumu da görüşeceği açık-

landı. Young'ın başkanlığında ABD'nin Afrika kıtasına dışsattığı artırma yolunda temaslarda

bulunan Amerikan heyeti daha sonra Tanzanya ve Senegal'i ziyaret edecek.

Öte yandan Andrew Young Kamerun-Kenya yolculuğu sırasında kendisiyle yapılan bir röportajda «günü gününe yaşamaya ağırlık verdiğini» belirterek, şimdilik yazı ve söz sanatıyla uğraşmayı tasarladığını söyledi. Kasım'da da İsrail, Mısır, Kuveyt ve Ürdün'ü kapsayan bir Orta-Doğu gezisine çıkmayı düşündüğünü belirten Andrew Young FKÖ önderi Yaser Arafat ile görüşüp görüşmeyeceği yolundaki bir soruya ise «söyleyecek özel bir şeyi olmadıkça böyle bir girişimde bulunmayacağımı» bildirdi ve sunları ekledi: «Kendimi Filistin davasının değil, Amerikan çıkarlarının şampiyonu olarak görüyorum. FKÖ yetkilileriyle de salt Amerikan çıkarları açısından gerekli bulduğum için görüşmüştüm.»

Riyakar Yüzde İğreti Maske

İrk ayrırımının alabildiğine sürdürüldüğü ABD'de, bir zencinin Birleşmiş Milletler başmenciliğine atanmasının ardından hesapları anlamak güç değil. Andrew Young olayında bu hesapları açık seçik görmek mümkün. Başkanlık seçimi sırasında Carter'a zenci oylarını sağlayan Young'un Birleşmiş Milletler'deki başmenciliğine atanması bir yandan «şükran borcunun ödenmesi, özellikle Afrika ülkelerine yönelik sempati toplama girişimleridir. Andrew Young'un sosyal etkinliğine ve gücüne dayanarak zaman zaman Carter yönetiminin başını ağrıtan tavırlarına da bu nedenle katlanılmıştır. Ne var ki, FKÖ temsilcisi ile görüşmesi pek kolay hazmedilemeyeceği için istifaya zorlanmıştır. Ancak yönetimin farklı davranışlar içine girmesine rağmen Young'ın da aynı çarkın içinde olduğundan kimsenin kuşkusu yoktur. Nitekim Young istifa ettikten sonra bir işadamları heyeti ile Kenya'ya gitmiştir. Onun ardından Young'ın İsrail'e davet edildiği haberi yayılmıştır. Ve nihayet Young kendisini Filistin davasının değil, Amerikan çıkarlarının «şampiyonu» olarak gördüğünü, FKÖ temsilcisiyle de, Amerika'nın çıkarına olduğunu inandığı için görüştiğini belirtmiştir. Young'un ardından yine bir zencinin aynı görevi atanması ise beklenmedik bir şey değildir. BM Başmenciliği koltuğunda oturan zenci temsilci, ABD yönetiminin riyakar yüzünü gizlemeye çalışan iğreti bir şirinlik maskesidir.

İran'da Kısmi Af İlan Ediliyor

YÖNETİM KADROLARINDA DA «TEMİZLİK» YAPILACAK, SAVAK AJANLARI GÖREVDEN ALINACAK

Tahran (a.a.) — İran devrim konseyi yasa niteliğindeki bir kararname ile kısmi af ilan edilmesini uygun gördü. Kararname uygulanınca kamu güvenliğinin ihlal etmekte suçlu görülen yüzbinlerce kişi önlümden kurtulacak. Kısmi aftan

bu bir temizliğe gidilmesi öngörüldü. Kararnameye göre «Savak» ile işbirliği yapmış devlet memurlarının bir an önce görevden alınması hüküm getiriliyor. Hak etmedikleri halde buldukları malkama karanlık yoldan gelenlerin işlerine son verilecek. Emeklilik oldukları halde daha önce «Savak» ile işbirliği yaptıkları sonuçuna varılanlara da emekli maaşlarını artık alamayacaklar. Kararname hükümlerinin 6 ay içinde uygulanmaya konulacağı bildirildi.

Sovyetler Birliği'nde Petrol Krizi Yok

Tanınmış Sovyet Bilimcilerinden Yuriy Kazakov, dün enerji krizi içerisinde kıvrılan Sovyetler Birliği'nin yeterli petrol, kömür ve nükleer enerji sayesinde enerji krizi çekmediğini açıklamıştır.

Wyoming ve Montana bölgelerinde enerji projeleri için beraberinde üç Sovyet bir tarafta başlayacak olan Yuriy Kazakov, «Sovyetler Birliğinde enerji krizi yok. Şimdi gelecek için çalışıyoruz» demiştir.

ABD'nin enerji kaynakları ile çevre uyumunu incelemeğe üzere düzenlenen turda yaptığı açıklamada Kazakov Sovyetler Birliğinin 700 yıl yetecek kömür rezervinin olduğunu, bunun da Sovyetler Birliğinin petrol rezervlerini korumasında yararlı olacağını söylemiştir.

Sovyetler Birliğinin petrol dışsalını yapıp dışsatımı yaptığını belirten Kazakov, Sovyetler yıllardır kömür gazı sayesinde enerji ürettiğini kaydetmiştir.

Sovyet Bilimcisi Kazakov ayrıca Sovyetler Birliğinin 2000 yıllıya birlikte ürettiği nükleer enerji sayesinde ülkenin enerji gereksiniminin yüzde 6'sını karşılayabileceğini sözlerine eklemiştir.

İran'da Amerikan Askeri Çalışmayacak

● Savunma Hizmetlerinde ABD'li Askeri Personelin Çalışmasına Olanak Veren Yasa İptal Edildi.

● Devrim Savcısı Görevinden İstifa Etti.

Tahran (anka) — İran Savunma Bakanlığının ABD'li Askeri Personel çalıştırma-

IMF MISIR İLE YENİ BİR ANLAŞMA ÜZERİNDE GÖRÜŞÜYOR

Mısır'ın uluslararası para fonu IMF ile süresi dolan 600 milyon dolarlık kredinin yeni koşulları ve bir başka anlaşma üzerinde görüşüldüğü bildiriliyor.

Mısır ve IMF yetkilileri görüşmeler konusunda bir açıklama yapmazken, batılı ekonomik gözlemciler Mısır ekonomisi bekeni Sayeh ile IMF heyetinin süresi dolan, IMF kredisinin yeni koşullarını ve diğer yeni bir anlaşmayı görüştüklerini bildirmişlerdir. Gözlemciler bu konuda başka toplantılarında da yapılabileceğini ve anlaşmanın yıl sonunda tamamlanabileceğini söylemişlerdir.

sına olanak sağlayan yasa, devrim konseyi tarafından iptal edildi.

1943 yılında İkinci Dünya savaşı sırasında çıkartılan yasa, 1947 yılında ABD ve İran hükümetleri arasında imzalanan bir ikili savunma işbirliği anlaşması ile pekiştirilmiştir.

Devrim sah yönetiminde İran'da çok sayıda bulunan ABD askeri personeli, Şah'ın devriminden sonra ülkeyi terk etmiş ve İran'da Sovyetler Birliği'nin füze demelerini izleyen ABD üsleri kapatılmıştır.

Öte yandan Tahran devrim savcısı Ayetullah Ahmed Azeri Kum'un görevinden istifa ettiği bildirildi. Ayetullah Kum'un, istifasından sonra Humeyni savcısı İran hükümeti işlerine başlamaları yolunda bir genelge yayınladı.

İsveç Genel Seçimlerinde Sol Güçler Başarılı

● KOMÜNİST PARTİSİ 20 SANDALYE KAZANDI
● GAYRİRESMİ SONUÇLARA GÖRE SOL PARTİLER 175, SAĞ PARTİLER 174 SANDALYE KAZANDILAR

sandalye kazandı. Komünist Partisinin parlamento'da 17 milletvekili vardı. Olaf Palme'nin Sosyal Demokrat Partisi'nde sandalye sayısını 152'den 155'e çıkardı.

İsveç'te yapılan genel seçimlerin resmi olmayan sonuçları belli oldu. Buna göre sol partiler 175, sağ partiler ise 174 kazandı. İsveç Komünist Partisi oyların % 5,6'nı alarak 20

Yurt dışında bulunan ve sayıları 30 bine ulaşan İsveçliler oylarını mektupla kullandılar. Çoğunluğu varlıklı kesimlere mensup olan bu seçmenlerin sağ ve liberal partilere oy vermesi bekleniyor.

Partilerin kazandıkları sandalye sayıları ve oy yüzdeleri şöyle:

	Milletvekili sayısı	oy yüzdesi
Sosyal Demokrat Parti	155	43,6
Muhafazakar Parti	72	20,4
Merkezçiler	64	18,2
Liberaler	38	10,6
İ. Komünist Partisi	20	5,6

Çin, Vietnam'a Karşı Yeni Bir Saldırı Hazırlığı İçinde

Vietnam Komünist Partisi yayın organı Nhan Dan, cumartesi günü yayınladığı bir makalede, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vietnam'a karşı yeni bir saldırı başlatma hazırlığı içinde olduğunu belirtti. Makalede Çin Halk Cumhuriyeti'nin bu girişimi kınandı.

Makalede, Çin-Vietnam arasındaki ilişkilerde gerginliğin, sürdürüldüğü de açıklandı. Sınır bölgesinde patlamaya hazır bir ortamın bulunduğu dile getirilen yazıda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin geniş bir saldırıya geçme hazırlığı içinde olduğu söylenildi. ÇHC'nin Vietnam, Laos ve Kamboçya'ya karşı topluca saldırı girişimlerini eleştirildiği makalede, Çin'in ABD ve öteki gerici güçlerle işbirliği yaptığı vurgulandı.

Güneydoğu Asya'nın devrimci-yönetimlerine karşı saldırılar

bir politika izleyen ÇHC'nin bu tutumu, daha önceki saldırılarda olduğu gibi başarısızlığa mahkûmdur. Ulusal kurtuluş mücadelesini emperyalizme karşı zararlı sonuçlandırarak devrimci yönetimler, Çin'in gerici saldırılarını da püskürtmektedir.

Çin'de Cengiz Han'ın İtibarı İfade Edildi

Eskiden «Hegemonyacılığın yaratıcısı» olmakla suçlanan Cengiz Han'ın şimdi «Moğol ulusunun kahraman önderi» olarak söz ediliyor.

Pekin (anka) — Çin'de bir zamanlar «hegemonyacılığın kurucusu» olmakla karanlıktan çıkarılan Cengiz Han'ın itibarının geri verildiği bildirildi. Yeni Çin haber ajansına göre Çinli tarihçiler artık Cengiz Han'ı «Moğol Ulusunun büyük önderi» olarak nitelendirmeye başladılar.

Çin'in önde gelen tarihçilerinde Kuyusen'in «Moğol tarihi üzerindeki incelemelerine yer veren ajans, tarihçinin Cengiz Han'ı «Moğol ulusunu birleştirmekle Çin'in de ulusal birliğine kavuşmasına dolaylı yoldan hizmet eden» bir lider olarak övdüğü kaydedildi.

Kaddafi: Arap Ülkelerinin Lübnan'daki Duruma Müdahale Hakkı Doğdu

Libya Devlet Başkanı Kaddafi

Libya Devlet Başkanı Kaddafi, askeri bir törende yaptığı konuşmada, İsrail'in Lübnan üzerinde yoğunlaşan saldırılarına karşı Lübnan devletinin kendisini koruyacak gücü bulunmadığını belirterek, Arap ülkelerinin Lübnan'daki duruma askeri yönden müdahale etmeleri gerektiğini söyledi.

Arap askerlerinin Lübnan'daki varlıklarının bir gerensinmeden kaynaklandığını belirten Kaddafi, sionist düşmana karşı Lübnan'ın yalnız bırakılmayacağına ifade etti. Ayrıca Lübnan devlet başkanı Elias Sarkis'in Araplararası doruk toplantısı önerisinin acil bir ihtiyaçtan kaynaklandığını bildirdi.

Etyopya-Sovyetler Birliği Ortak Bildirisi

Adisababa (a.a.) — Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksı Kosigin Etyopya'ya yaptığı resmi ziyaret sonunda, iki ülkenin ortak bildirisi dün yayımlandı. Bil-

diride şöyle deniliyor: «Taraflar Afrika hörgücü bölgesinde barış ve iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması açısından bu güne kadar harcadıkları çabalarını sür-

dürme kararlılığını beyan etmişlerdir. Bölgede yer alan ülkelerin toprak bütünlükleri, egemenlikleri ancak karşılıklı saygı ile gerçekleştirilebileceğinden, bölge ülkelerinin bu temel ilkeleri ihlal etmemeleri barış için gereklidir. Sovyetler Birliği ile Etyopya, Kızıl Deniz Bölgesinin simdiye değin olduğu gibi bir barış ve siyasal istikrar bölgesi olarak kalması için ellerinden gelen çabayı harcaacaklar ve herhangi bir gerginliğe meydan veremeye özen göstereceklerdir. Etyopya ve Sovyetler Birliği Afganistan halkıyla dayanışma içinde olduklarını belirtir. Bu ilkeye karşı dışardan yapılan her türlü yıkıcı ve bölücü girişimleri kınadıklarını beyan ederler.»

İsrail Arap Topraklarını Satıyor

Kudüs, (a.a.) — İsrail hükümeti, İsraili güçlerinin işgal altındaki Ürdün nehri ve Batı Şeria bölgesindeki topraklarını bundan böyle İsrail yurttaşlarına satın alabileceğini açıkladı. İsrail radyosunun haberine göre, söz konusu karar, Başbakan Menehem Begün

ile bakanların haftalık toplantılarında alındı. Hükümet sözcüsü Aryeh Naor, daha sonra bir açıklamaya yaparak sözkonusu yörede toprak satın alan İsraili'lerin bölgede 38 saatte fazla süre kalabilmeleri için askeri yetkililerden izin almaları gerektiği bildirildi.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Merhaba Derken...

Ahmet OKTAY

Gelenektir: Yayına yeni başlayan günlük gazetelerin köşe yazarları ilk yazılarında amaçlarını, tutumlarını açıklarlar. Ben bu köşede bir konuk yazarım. Bu öncelikle şu anlama geliyor: Partili bir yazar olmadığım gibi partinin bir yazarı da değilim. İlgili alanın da doğrudan doğruya politika değil. Bu köşede bağımsız yazar kimliğiyle koruyarak sanat ve kültür sorunlarına değineceğim daha çok. Der demez de şu iki gerçeği hemen belirtelim: Sanat ve kültür yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve bugün geniş halk yığınları, özellikle de işçi sınıfı kültürel açıdan alabildiğine yoksullaştırılmaktadır.

Dünyayı dönüştürmeyi, yani sömürüye son vermeyi amaçlayan bir sınıf, bu görevi gerçekleştirme süreci içinde doğrudan doğruya kültürel de üreticisi durumuna gelecektir/gelmelidir. Sanat ve kültür, yaratıcı etkinliğin en yüksek biçimleridir ve işçi sınıfı bu etkinliğin tümüne katılmak zorundadır. Bu, kafa ve kol emeği arasındaki ayrılığın giderilmesinin bir önkoşulu olduğu gibi egemen ideolojinin kırılmasının da öngereğidir. İşçi sınıfına bilincin yükselmesi zaman zaman herkes biliyor artık. İşçi sınıfı dünyayı dönüştürmesi için

gereken bilinci her gün somut mücadele süreci içinde kazanacaktır / kazanmaktadır. Bu yüzden de her türlü aldatıcı düşünce biçimlerini kavrayabilmesi için kültürün artırılması, kültürel üretime katılması gerekir. Dünyanın dört bir yanında oluşan bilgi yığılmasını özümlemek, uzmanlık alanları arasındaki geçişliliği anlayabilmek, hangi düşünce biçimlerinin hangi koşullarda egemen sınıflara yaradığını kavrayabilmek, başlı başına bir görevdir. Kültürel düzeyde siyasal düzeyde bir yaklaşımır.

Yanlışlır: Çünkü günün sekiz saatini ağır iş koşulları altında geçiren işçi sınıfı ve emekçi tabakaları, zihinsel ve bedensel yorgunlukları nedeniyle daha başlangıçta kültürel faaliyete uzak düşürülmüşlerdir. Öte yandan sanat ve kültürün emekçi sınıflar arasında bir uzaklık konuşmuş, felsefe, roman, şiir, resim, müzik erişilmesi ancak seçkinlere özgü bir ayrıcalık gibi sunulmuştur. Bu aldatmaca, kültür ve sanatın kendine özgü koşullarının yeterince kavranamaması dolayısıyla zaman zaman bizzat işçi sınıfının kendisi tarafından bile desteklene-

bilmehtedir / desteklenmektedir.

Bu konuda, emekçi sınıflar da yazılı ve sözlü basınla televizyonla, sinemayla, foto-roman ve çizgi-romanla, film müziğiyle egemen sınıfın dünya görüşüne koşullandırılmaktadır. Sunulan şudur: Dünya değişmez, kaderine razı ol, her yerde acı, yalnızlık, terk edilmişlik vardır, günün gün et.

Elbette ki dünya değişmektedir. Ama dünyayı değiştirme görevini yüklenen sınıf bu aldatmacaları aşmak zorundadır. Sanat ve kültür ürünlerini anlayabilmek için bilgisini arttırmak zorundadır. Ancak böylelikle sağlıklı bir siyasal mücadele verebilir, ancak böylelikle dünyayı değiştirebilir ve bütünsel insan'ı yaratabilir.

Sorun sadece sömürü düzenine son vermek değildir. Sorun, sınıfsız topluma dönüşmek üzere insanın kendisini de dönüştürmesidir. Bu düzeyde kavga doğrudan doğruya ideolojiler alanında verileceğinden sürekli bir okuma, öğrenme ve üretme çabası gerekmektedir. Yani düpedüz bilimsel düşünce anlamında teori üretimi.

Öyleyse bu merhaba yazısının önlü sözle bağlayalım: Teori yığınların mali olunca kuvvet olur.

CHP Reformculuğu İşçi Sınıfını Sermayeye Yem Etmek İstiyor

CHP, işçilerden, emekçilerden yana «düzen değişikliği»nden söz eder. Ama, gerek iktidarda olsun, gerekse muhalefette, CHP'nin işçi haklarını savunduğu, bu yönde bir tek omlulu adım attığı görülmez.

Çünkü CHP, özel mülkiyeti korumak, ona dokunmamak ister. Halbuki, işçi sınıfı, üretim araçlarının özel mülkiyeti ile sömürülmemektedir. O halde, özel mülkiyeti koruyarak işçiden, emekçiden yana olunamaz.

CHP programı, nasıl bir düzen değişikliği istediğini şöyle anlatır: «Gerçek anlamda sanayi toplumuna geçiş bir devrimdir. Çünkü toplum yapısını ve üretim biçimini ve ilişkilerini temelden değiştirir.»

Emekçilerin kurtuluşu sosyal devrimle mümkündür ya, CHP kendi amaçladığı düzeni bu nedenle «devrim» diye göstermeye çalışıyor. Böylece emekçi sınıflara, köklü değişimlerden yana olduğunu söy-

lemek istiyor. Ama öte yandan, arzuladığı düzenin «sanayi toplumu» olduğunu belirterek, kapitalizmden başka bir şey düşünmediğini de açığı vuruyor. Ne demektir sanayi toplumu? Batı'nın gelişmiş kapitalist toplum modeli, demektir.

CHP reformculuğu, «herkese emeğinin hakkını vermek»den söz eder. Böylece sömürülenler ve sömürülenler arasındaki eşitsizliğe son vereceğine dair bir i-nanç yaratmaya çalışır. Kapitalist özel mülkiyete dokunulmadıkça, yani üretim araçlarının özel mülkiyeti korunmuş «hak» ne anlama gelir? İşçinin «hakkı» ücret, sermayenin hakkı da artı-değer sömürsü!

CHP'ye göre, işçi «ücret hakkına» razı olursa, sermaye de sömürsün, dolambaçlı yollardan değil, bir «hak» olarak elde eder. Böylece toplumda huzur ve eşitlik sağlanmış olur!

Üretim araçlarının özel mülkiyeti kapitalistlerin e-

linde kaldıkça, yani bir sosyal devrimle, mülkiyetin ve sosyal ilişkilerin biçimi değiştirilmedikçe işçiler sömürden kurtulamaz. Onlara, reformlar yoluyla kurtulacaklarını söylemek, işçileri burjuvaziye yem etmekten başka bir anlam taşımaz.

CHP'nin programı, «toplumun tümünde olduğu gibi özel kesim içinde de sosyal adalet sağlamaktan söz ediyor. Yani CHP, sadece sömürülenlerle sömürülenleri eşitlemekle yetinmeyecek, sınıfları kendi aralarında da eşitleştirecek, sosyal adaletle kavuşturacak!

Bütün bunlar, mevcut düzeni koruyacağım demeye gelir.

Reformizm sınıfsal eşitsizliklerin, eninde sonunda işçi sınıfının iktidarına yol açacağını bilir. «Eşitsizliği ortadan kaldıracakım» derken, sosyal devrimi engellemek, işçi sınıfının iktidarını geciktirmek amacıyla olduğunu da saklamaz. Bu nedenle reformculuk, işçi sınıfını sahte hedefler pe-

şine çekmeyi amaçlayan burjuva siyasetidir.

Sınıf zıtlıklarının uzlaşmaz olduğu kapitalist toplumda reformculuk çabuk iflâs eder. Bunu CHP'den biliyoruz.

Reformculuk, aslında kendi sınırlı reformlar programından bile korkar ve bu nedenle onun «reformları» her zaman vaadler düzeyinde kalır.

İşçilerden, emekçilerden yana olduğunu söyleyen CHP'nin yaptıklarına bakalım.

— Toplumsal anlaşma ile, işçi sınıfını daha az ücret istemeye, sendikaları, patronlara boyun eğmeğe zorlamak,

— Altına imza attığı halde, Uluslararası Çalışma Örgütü kararlarına uymamak ve sendika hakkı bulunmayan emekçilere bu hakkı vermemek,

— Programına aldığı halde, işçi sınıfına referandum hakkını çok görmek,

— İşçi sınıfının üzerindeki demokratik ve siyasal baskılara göz yummak, 141

ve 142. maddeleri kaldırmamak, hatta yeni baskı yöntemleri uygulamak.

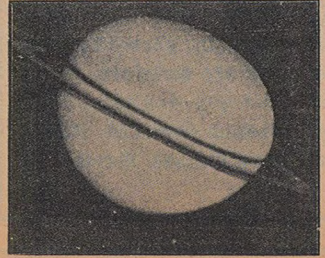
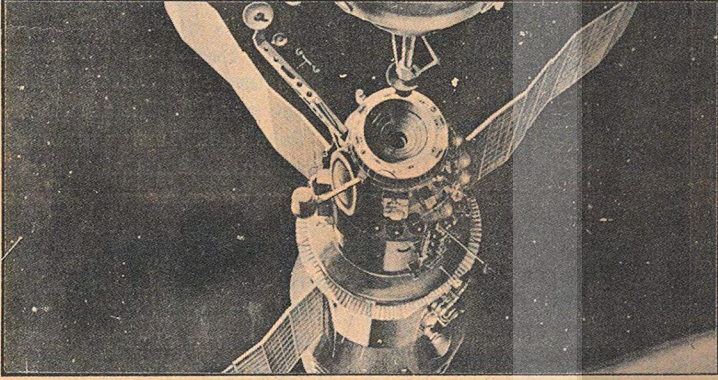
Grevleri yasaklamak, er-telemek, grevci işçileri suçlamak. Sanki işçilerin grevden başka ekonomik bir silahlı varmış gibi davranmak. Ücret artışı isteklerini haksız bir istek gibi görmek.

İşten işçi çıkarmalar CHP döneminde daha da hızlandı. İş Kanunu patronlardan yana işledi, işliyor. CHP reformculuğu, bunlara seyirci kalmadı, patronlardan, sömürücülerden yana oldu.

O halde CHP reformculuğu, reformculuk kisvesi altında sermayeye hizmet etmekten, işçileri patronlara yem olarak sunmaktan başka bir sonuç vermedi, veremez de.

Reformcu görüşlerin burjuva çıkarlarının formülasyonu olduğu işçi sınıfı saflarından kovulması gerektiği, sosyal devrimde götürülecek olanın «sınıf uzlaşması» değil, sınıf mücadelesi olduğu, her zaman ve her yerde gösterilmiştir.

«İnsanlığın Geleceği İçin Uzay Teknolojisi» Konferansı

Amerikalıların altı buçuk yıl önce Satürn gezegenine yolladıkları Öncü-11 isimli uzay aracı yeni bilgiler gönderdi. Öncü-11'in yeni bulguları arasında Satürn'ün 11. inci uydusunun varlığı, daha fazla sayıda halkası olduğunun belirlenmesi ve hayat olduğu tahmin edilen Titan'da ısının çok düşük (-200°C) olduğunun anlaşılmaması var.

İlk Sovyet yapma uydusu Sputnik'in uzaya fırlatıldığı 1957 yılından bu yana geçen 22 yıl süresince insanlığın uzayın fethi için geliştirdiği teknolojinin insanlığın yararı için kullanılmasını konu eden bir konferans, Federal Almanya'nın Münih kentinde bugün çalışmalarına başlamıştır.

35 ülkeden 1000 kadar bilim adamının katılacağı «insanlığın geleceği için uzay teknolojisi» konferansında 400 kadar bildiri tartışılacak. Sovyet kozmonotlarının uzayda 115 gün kalmaları ve ABD'nin uzay Satürn gezegeninden Pioneer 11 uydusu aracılığı ile önemli bilgiler sağlanması gibi büyük teknolojik başarıların ardından yapılacak olan konferansta, daha ziyade insanlığın ortak yararı için geliştirile-

bilecek projeler üzerinde durulacağı bildiriliyor.

Bu projeler arasında, uzayda inşa edilecek dev antenler aracılığı ile güneş enerjisinden yararlanılması ve dünya yörüngesindeki yapma uydular aracılığı ile dünyadaki fosil enerji kaynaklarının saptanması, hava kirliliğinin ölçülmesi ve buna karşı mücadele edilmesi gibi pratik sonuçlu projeler var.

Konferans sırasında Sovyet kozmonotlarının uzayda yaptıkları biyolojik araştırmalar ve Salut-7 uzay laboratuvarında gerçekleştirilen teknolojik deneylerin bulgularının açıklanması da bekleniyor.

Konferansın gündeminde ayrıca uzay hukuku, dünya dışındaki hayat olasılıkları, Avrupa ortak uzay uçuşu gibi konular yer alıyor.

KİTAP

İran'da Şafak Söküyor

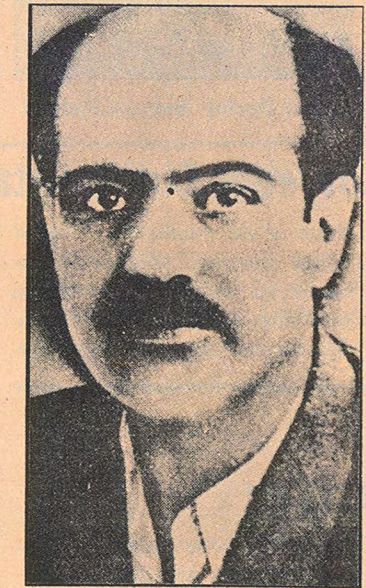
Haziran 1979

Duran Karamehmetoğlu

Şahlik despotizmi devrildi. İran'da demokrasiye susmuş yığınlar, daha çok, geleceğinin hesabını yapıyorlar.

Ne ki, geleceğin hesabını yapma olanağını onlara sunan geçmiş, bütün diriliğiyle bugün de ayakta. Ve toplumsal tarihin öyle dönemleri vardır ki, bunlar hiç yitilmezler, unutulmazlar. Bu dönemler kadar, sınıf mücadelesinin anıtaştırdığı yitilmezler vardır. Onlar da unutulmazlar. Yaşarlar, yaşamakla yetinmezler, yaşayanların hayatlarına güç katırlar. Onlarsız geleceği düşünmek imkânsız gibidir.

İran halklarının mücadelesinde Hısvor Ruzbeh diye bir isim, bugün de yaşamaktadır. Haziran yayınlarından çıkan İran'da Şafak Söküyor adlı kitap, TUDEH Merkez Komitesi üyesi Hısvor

Ruzbeh'in savunmasını anlatıyor.

Sosyalizmin militanları, kendilerini savunurken hep sosyalizmi savunmuşlardır. Bu nedenle bu savunmalar sosyalizm tarihinin ve halk-

Devami s. 5, sütun 7'de

Sosyalist Öğreti, Burjuva Milliyetçiliğinin Karşısında Enternasyonalizm ve Yurtseverliği Koyar

Burjuva milliyetçiliği tarihte ilk kez uluslaşma süreciyle birlikte ortaya çıktı. Feodaliteye karşı mücadele eden burjuva devrimci nitelik taşıdığı dönemlerde burjuva milliyetçiliğini de başlattı. Ülkedeki feodal bölünmeleri önlemek ve iç pazarı bütünleştirmek isteyen burjuvazi ulusal duvarların tarihsel mirarları. Bu uluslaşma

sürecinin ve çabalarının ideolojik yansıması da milliyetçilik oldu.

Burjuvazinin devrimci konumunda bulunduğu ve feodal toplumdaki daha ileri bir toplum aşamasına geçtiği dönemlerde, burjuva milliyetçiliği de geçici olarak ilerici bir rol oynadı.

Ne var ki, iktidara gelen burjuvazi kendi sınıf egemenliğini pekiştirdikten sonra gerilemiştir. Böylece yeni toplumun, (kapitalist toplumun), temel ilişkisi üzerinde yükselen sınıf mücadelesinde, burjuva milliyetçiliği işçi sınıfı hareketine karşı kullanılmıştır.

Burjuva milliyetçiliği aynı zamanda ileri kapitalist ülkelerde ezilen ulusların ulusal burjuva karakterli kesimlerinin ezen ulus tahakkümüne karşı çıkmaları demokratik bir özellik içerir.

Ama bu durumda da unutmamak gerekir ki, ulusal kurtuluş sürecindeki ulusların bu anti-emperyalist nitelikli burjuva unsurları da, bağımsızlığı elde ettikten sonra kendi sınıf tahakkümünü kurmak niyetindedirler. Bu durumlarda da, iktidara gelen burjuvazi işçi sınıfına ve emekçi halka karşı z o r a başvurur. Örneğin Türkiye'de yaşanan bu olmuştur. Anti-emperyalist mücadelede saf tutan ve bir dönem işçi ilerici konum taşıyan Türkiye ulusal burjuvazisi, bağımsızlığın gerçekleşmesinden sonra, kendi sınıf diktatörlüğünü kurmak için işçi sınıfına ve emekçi halka zor kullanmış, aynı zamanda kendisi bir ezen ulus burjuvazisi haline dönüşerek ulusal baskının (milli zulmün) yürütücüsü olmuştur.

Kısa zamanda «ulusal burjuvazi» kimliğini de tümüyle yitirerek emperyalizme teslim olan bu burjuvazi, diğerleri gibi burjuva milliyetçiliği silahını halka ve ezilen ulusa karşı kullanmıştır.

Böylece egemen burjuva milliyetçiliği, bütünüyle gerici ve karşı-devrimci niteliktedir. Tarih sahnesinde burjuva milliyetçiliğinin başlangıçtaki anti-feodal dönemler dışında demokratik bir öz taşıdığı olgu, ezilen ulusların, emperyalizme, sömürgecilige, yeni sömürgecilige ya da ezen ulus milliyetçiliğine karşı ver-

dikleri mücadelelerde sözkonusudur.

Emperyalizmin boyun durduğu altındaki ulusların ulusal burjuva zümreleri ya da unsurları, kendi ulusal pazarlarını kurmak için anti-emperyalist bir konum kazanabilirler. Aynı şekilde, çok uluslu kapitalist ülkelerde ezilen ulusların ulusal burjuva karakterli kesimlerinin ezen ulus tahakkümüne karşı çıkmaları demokratik bir özellik içerir.

Ama bu durumda da unutmamak gerekir ki, ulusal kurtuluş sürecindeki ulusların bu anti-emperyalist nitelikli burjuva unsurları da, bağımsızlığı elde ettikten sonra kendi sınıf tahakkümünü kurmak niyetindedirler. Bu durumlarda da, iktidara gelen burjuvazi işçi sınıfına ve emekçi halka karşı z o r a başvurur. Örneğin Türkiye'de yaşanan bu olmuştur. Anti-emperyalist mücadelede saf tutan ve bir dönem işçi ilerici konum taşıyan Türkiye ulusal burjuvazisi, bağımsızlığın gerçekleşmesinden sonra, kendi sınıf diktatörlüğünü kurmak için işçi sınıfına ve emekçi halka zor kullanmış, aynı zamanda kendisi bir ezen ulus burjuvazisi haline dönüşerek ulusal baskının (milli zulmün) yürütücüsü olmuştur.

Kısa zamanda «ulusal burjuvazi» kimliğini de tümüyle yitirerek emperyalizme teslim olan bu burjuvazi, diğerleri gibi burjuva milliyetçiliği silahını halka ve ezilen ulusa karşı kullanmıştır.

Böylece egemen burjuva milliyetçiliği, bütünüyle gerici ve karşı-devrimci niteliktedir. Tarih sahnesinde burjuva milliyetçiliğinin başlangıçtaki anti-feodal dönemler dışında demokratik bir öz taşıdığı olgu, ezilen ulusların, emperyalizme, sömürgecilige, yeni sömürgecilige ya da ezen ulus milliyetçiliğine karşı ver-

gerici bir silah olarak kullanılır.

Bu nedenle, sosyalistler, milliyetçiliğin her türlü yönüne karşı enternasyonalizmi ve sosyalist yurtseverliği koyarlar.

Sosyalistler hiçbir şekilde milliyetçi değildirler. Yurtseverdirler. Bir sosyalist, bilimin öngördüğü şekilde, uluslararası işçi sınıfının ve tüm dünya halklarının topyekün çıkarlarını, kendi halkının çıkarlarıyla bütünleştirir. Bu çıkarların enternasyonalizmde olduğunu bilir. Dünyamızdaki belirleyici toplumsal ayrı- rımın sınıf çıkarlarında somutlandığını hiçbir zaman unutmaksızın, işçilerin birliğine ve halkların kardeşliğine zarar verecek her türlü akıma ve davranışa karşı kararlı bir uğraş sürdürür.

ULUSLARIN ARASINDAKİ İLİŞKİLER GÖNÜLLÜ BAĞLARA DAYANMALIDIR

Bununla birlikte sosyalistler ulus gerçeğini inkâr etmezler. Gelecekte sınıflar ve sınıf ayrımlarıyla birlikte ulusal duvarların da tarihin müzesine kaldırılacağı bilimsel bir gerçekliktir. Ama bugün uluslar somut bir olgudur, varolan bir kategori'dir.

Sosyalistler, ulusların varlığını reddetmedikleri gibi, bir ulusun bir başkasını ezmesinin de en kararlı düşmandırlar. Bilimsel sosyalizm, ezilen ulusların ulusal baskılardan kurtulmasını öncülük etmiştir. Bilimsel teorinin ulusal sorunla değgin öğretisi, uluslar arasında tümüyle gönüllü bağların kurulmasını öngörür. Sosyalistler, yer yüzünde uluslar arasında zora dayalı

Devami s. 5, sütun 7'de

RADYO PROGRAMI

TRT — 1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye haberler — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan sabaha — 09.02 Kadın Dünyası — 10.00 Kısa haberler — 10.21 Bölgesel yayın — 11.05 Türk hafif müziği — 11.20 Solistler geçidi — 12.00 Bölge haberleri — 12.10 Öğe üzeri — 13.00 Haberler — 13.15 Hafif müzik — 13.30 Bölgesel yayın — 15.00 Kısa haberler — 15.20 Hafif müzik — 15.40 Türküler geçidi — 16.00 Bölge haberleri — 16.45 Türküler — 17.02 Akşama doğru — 18.01 Çocuk bahçesi — 18.16 Bölgesel yayın — 19.00 Haberler — 19.30 Bölgesel yayın — 20.02 Çocuklar için on dakika — 20.12 Oyun havaları — 20.15 Köy Dağarcığı — 20.40 Türküler geçidi — 21.00 Kısa haberler — 21.02 Hafif müzik — 22.22 Hafif müzik — 23.00 Haberler — 23.35 Türküler geçidi — 00.02 Unutulmayanlar — 01.05-05.00 Gece yarısı.

TRT — 2

08.00 Açılış — 08.02 Gün başlıyor — 09.00 Olayların içinden — 09.30 Sabah konseri — 10.30 Uluslar ve Biz — 10.50 Türküler — 11.25 Hafif müzik — 11.40 Yaşayan hukuk — 12.00 Küçük konser — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların içinden — 14.30 Çeşitli müzik — 15.00 Türküler geçidi — 15.30 Solistler geçidi — 16.00 Türküler — 17.00 Büyük Eserler — 18.00 Yurttan sesler — 18.50 Hafif müzik — 19.00 Haberler — 19.30 Hafif müzik — 19.45 Türküler — 20.30 Türk Hafif Müziği — 22.00 Türküler geçidi — 22.30 Solistlerden seçmeler — 23.00 Türküler — 23.30 Haberler — 23.35 Çeşitli sololar.

TRT — 3

07.00 Açılış — 07.02 Güne başlarken — 08.00 Sabah konseri — 10.00 Senfonik müzik — 10.45 Sez eserleri — 11.00 Öğeyle doğru — 12.00 Haberler — 12.09 Sizin için seçtiklerimiz — 13.00 Konser saati — 15.00 Günün konseri — 17.00 Haberler — 17.09 Hafif müzik dünyasında gezinti — 18.00 Stüdyo FM — 19.00 Bir konser — 21.00 Çağlar akımlar ve müzik — 22.00 Haberler — 22.09 Gececin getirdikleri — 23.00 Çarşamba konseri — 24.00 Gece ve müzik — 01.00 Kapanış.

TV

19.00 Haberler — 19.05 Anı Maya — 19.30 Türk halk müziğinden bir solist «Serpil Kaya» — 20.00 Bir konu, bir konuk — 20.30 Haberler — 21.15 Minik konser — 21.20 Eğitim — 22.00 Müzik — 22.20 Haberler — 23.30 Yüzme (Bant) — 23.15 Cimnastik (Canlı) — 24.00-01.00 Özet.